

Dr. sc. Silvija Zec

Davor Perkov

Libertas međunarodno sveučilište

Dr. sc. Silvija Zec obranila je 10. prosinca 2025. godine doktorski rad pod nazivom „Značaj ekonomike okoliša u međunarodnim odnosima na primjeru naknade za općekorisne funkcije šuma" te stekla akademski stupanj doktorice znanosti (*magna cum laude*) iz znanstvenoga područja društvenih znanosti, znanstvenoga polja interdisciplinarnih društvenih znanosti.

Doktorski je rad stečen u sklopu združenog poslijediplomskog doktorskog studija Međunarodni odnosi. Disertacija je izrađena pod mentorstvom doc. dr. sc. Davora Perkova te je obranjen pred povjerenstvom: prof. dr. sc. Sandra Šokčević (Libertas međunarodno sveučilište), izv. prof. dr. sc. Jurica Bosna (Sveučilište u Zadru) te dr. sc. Zoran Bubaš (Institut za javne financije).

Životopis

Silvija Zec rođena je 15. ožujka 1969. godine u Virovitici. Srednju je školu završila 1987. godine u Osijeku (Centar za usmjereno obrazovanje Braća Ribar, danas Treća gimnazija Osijek), a 1992. godine diplomirala je šumarstvo (dipl. ing. šum.) na Šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Akademske godine 2017./2018. upisala je Zajednički poslijediplomski doktorski studij „Međunarodni odnosi" Sveučilišta u Zadru i Međunarodnog sveučilišta Libertas. U gotovo 33 godine radnoga staža bila je zaposlena 15 godina u tvrtki Hrvatske šume d.o.o. i to u Upravama šuma podružnicama Požega i Gospić, na radnim mjestima revirnice, pomoćnice upravitelja šumarije, stručne suradnice te upraviteljice šumarije. Od veljače 2007. godine zaposlena je u Hrvatskoj komori inženjera šumarstva i drvne tehnologije, od samoga osnivanja na radnom mjestu tajnice Komore, a od prosinca 2018. godine na mjestu predsjednice Komore. Proteklih 18 godina sudjelovala je u izradi brojnih zakonskih i podzakonskih akata na nacionalnoj razini, između ostaloga i Programa ruralnoga razvoja RH za razdoblje 2014. – 2020. te Strateškoga plana ZPP za aktualno razdoblje. Bila je članica radne skupine za šumarstvo za vrijeme predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem EU. U svom profesionalnom radu sudjelovala je u osmišljavanju i kontinuirano sudjeluje u organizaciji stručnog usavršavanja članova Komore te brojnim strukovnim konferencijama. Uz to, članica je Uređivačkoga savjeta časopisa Šumarski list i Izdavačkoga savjeta časopisa Drvna industrija. Sudjelovala je u implementaciji Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira kao predsjednica Sektorskoga vijeća u dva mandata. Često sudjeluje u organizaciji i izlaže na stručnim konferencijama i događanjima.

Sažetak doktorskoga rada

Ambicioznim ciljevima klimatske neutralnosti i očuvanju okoliša usmjerene su brojne politike EU-a, a realizacija ciljeva tih politika uvelike ovisi o uspješnosti i otpornosti šumarskoga sektora. Šumski su ekosustavi istovremeno izloženi posljedicama klimatskih i stanišnih promjena te se nameće potreba ulaganja u jačanje otpornosti i sposobnosti njihove prilagodbe, što ističu brojne politike i strategije EU-a. Ulaganja trebaju osigurati daljnje ispunjavanje gospodarske, okolišne i socijalne funkcije šuma i time doprinijeti realizaciji brojnih ciljeva održivog razvoja.

Izazovi povezivanja okolišnih i klimatskih politika s međunarodnim ciljevima i sporazumima uz zadržavanje gospodarskog rasta vidljivi su na globalnoj razini. Fiskalni odgovor na okolišne izazove nije linearan, već ovisi o sinergijskim učincima više varijabli, što implicira potrebu za sofisticiranijim modelima upravljanja okolišnim rizicima, pri čemu je naknada za općekorisne funkcije šuma (OKFŠ) dobar primjer kada je riječ o šumskim ekosustavima. Dugogodišnja provedba, zakonodavna uređenost te praćenje implementacije čine naknadu za OKFŠ mjerljivim doprinosom društveno odgovornom poslovanju uz mogućnost vrednovanja kroz okvir održivoga financiranja.

U ovoj doktorskoj disertaciji istraženi su višedimenzionalni međuodnosi između naknade za OKFŠ kao instrumenta ekonomske politike, gospodarskog razvoja, zaštite okoliša te međunarodnih obveza Republike Hrvatske. Kombinacijom kvalitativne metode polustrukturiranih intervjua i kvantitativnih metoda hijerarhijskog klasteriranja te adaptivnog neuro-fuzzy modeliranja (ANFIS) pružena je sveobuhvatna slika uloge naknade OKFŠ-a u održivom gospodarenju šumskim resursima te šire u ekonomici okoliša. Kvantitativni i kvalitativni parametri analizirani su primjenom suvremenih alata i metoda za analizu i modeliranje upravljanja mjerama i informiranije donošenje odluka koje će internalizirati troškove prirodnoga kapitala kao što su šumski ekosustavi. Uz to bi se osigurala njihova multifunkcionalnost u kontekstu ekonomike okoliša i vrednovanja prirodnoga kapitala, kao najvažnije svjetske imovine koja podupire gospodarske aktivnosti i ljudsko blagostanje, a time i ispunjavanje ciljeva, obveza i sporazuma na međunarodnoj razini.

Sustav hrvatske naknade za OKFŠ zakonodavno je uređen kao inovativni instrument ekološko-ekonomske politike te osigurava ulaganje u sve aspekte održivoga gospodarenja šumama uz istovremeno povećanje proizvodnoga kapaciteta, ali i očuvanosti ekosustava, što govori o njegovu značaju u balansiranju održivoga rasta u kontekstu ekonomike okoliša. Naknada doprinosi održivom gospodarenju šumama i očuvanju ekosustava te njihovu visokom udjelu u Natura 2000 mreži, ali i stalnom i visokom doprinosu LULUCF sektoru u Hrvatskoj, uz jačanje sposobnosti šumskih ekosustava da odgovore na zahtjeve i ciljeve međunarodnih sporazuma i konvencija. To predstavlja doprinos Hrvatske globalnim ekološkim i klimatskim ciljevima. Upravo zbog navedenoga značaja, sugeriraju se procjena učinkovitosti sadašnje politike naknade te razmatranje dugoročnih posljedica smanjenja naknade, a potencijalno i degradacije ekosustava.

Disertacija je pokazala da naknada za OKFŠ nije samo fiskalni alat, već ključni mehanizam za integraciju gospodarskog razvoja, zaštite okoliša i međunarodnih obveza Hrvatske. Time se potvrđuje njezina uloga kao „mosta" između ekonomskih i ekoloških prioriteta, što predstavlja temelj za daljnje unaprjeđenje politika održivog razvoja u kontekstu klimatskih izazova 21. stoljeća. Rezultati i metodološki pristup ove disertacije mogu poslužiti kao polazište za buduća istraživanja i praktične reformske zahvate usmjerene na očuvanje prirodnog kapitala i izgradnju održive budućnosti.